

KARTA INFORMACYJNA

Nazwa archiwum: Papieski Instytut Studiów Kościelnych

Tytuł j.a.: Protokoły z posiedzeń Komisji Studiów Wyższych
Polskiej Rady Oświatowej

Daty skrajne j.a.: 1947-1947

**Dawna sygnatura
archiwalna:**

**Sygnatura zespołu
(zbioru)
archiwalnego:** 5/3

Polaka Rada Oświatowa
w Libanie

Protokoły z posiedzeń
Komisji Studiów Wyższych
Polskiej Rady Oświatowej

1947

KARTY 17.

513

P R O T O K U L

Posiedzenia Komisji Studiów Wyższych Polskiej Rady Oświatowej w Bejrucie
z dn. 1 V 1947 w lokalu Instytutu Polskiego w Bejrucie.

Obecni: Prof. Kosciałkowski, prof. Samolewicz, prof. Romanski, p. Strzenboscowa,
p. Tyszkiewicz, p. Schmidt, p. Szarynski.

1. Zebranie zagaja o godz. 9-ej prof. Kosciałkowski, obejmując przewodnictwo z urzędu i prosi na sekretarza p. Szaryńskiego.
2. P. Tyszkiewicz referuje sprawę studiów wyższych. Są duże różnice w bieżącym i ubiegłym roku akademickim. Dawniej były duże możliwości finansowe. Pozwalały pokryć koszt studiów dla wszystkich chętnych o odpowiednich kwalifikacjach kandydatów. Rok bieżący charakteryzowało odwołanie dużej grupy słuchaczy przez wojsko oraz dotkliwe pogorszenie sytuacji finansowej. Likwidacja I.T.C. pozbawiła studentów środków na naukę. Doraznie zdobyte 1/3 3000 od delegata Oświaty na Sr. Wsch. i 1/3 2000 dzięki interwencji min. Zawadowskiego u Rządu R.P. Dzięki tym i innym później zdobytym środkom pieniężnym udało się utrzymać na studiach grupę 225 osób. Podział ich pomiędzy uniwersytety i poszczególne wydziały przedstawia się następująco:

I. Uniwersytet Francuski

Medycyna	- 12
Farmacja	- 7
Dentystyka	- 21
Pielęgniarstwo	- 10
Chemia	- 10
Inżynieria	- 1
Prawo	- 6
Nauki polit.	- 24
	<u>97</u>

II. Uniw. Amerykański

Medycyna	- 5
Farmacja	- 29
Chemia	- 4
Handel	- 5
Nauki polit.	- 4
Historia	- 4
Ekonomia	- 2
Filozofia	- 2
Pielęga.	- 7
Pedagogia	- 1
Muzyka	- 2
Sophomore	- 17
	<u>-17</u>

III. Akademia Lib. Sat. P.

Architektura	- 11
Malarstwo	- 7
	<u>18</u>

IV. Ecole des Lettres - 4V. Studium Polonist. - 24.

82

Są duże różnice w opłatach. Amerykański Uniwersytet jest znacznie droższy od francuskiego. Opłaty jednak na AUB obejmują też książki i pomoce naukowe. Są one rosne, zależnie od wydziałów:

Opłaty średnie za 1 rok studiów:

na Uniw. francuskim

Medycyna	- L.L.	318
Farmacja	"	315
Chemia	"	139,50
Nauki polit.	"	144
Pielęgniarstwo	"	255.-

na Uniw. amerykańskim

	- L.L.	996
	"	878
	"	630,50
	"	682
	"	539.- (za 3 lata łącznie z kaucją, mieszkaniem i utrzymaniem).

"Nursery School" jest najłatwiejsza do opłacania. Kosztuje 50 za 3 lata. W ostatnim roku zasądano dodatkowo kaucji 200 za studentki, na wypadek opuszczenia studiów przed ukończeniem. Po ukończeniu wszakże suma ta jest zwrotna.

Ogolem uregulowano dotad czesne za rok biezacy juz do wysokosci 3/4 ogolu opłat.

Wydatki na studia "wlasne", jak Polonistyczne i Prawnicze ida z innego zrodla, a Urzedu do Spraw Uchodźstwa Polskiego. Wobec tego nie jest mozliwe ewentualne przeslanie ich na oplata czesnego i na rzesz studentow zapisanych na uniwersytety cudzoziemskie.

Trzeba bylo tes zlikwidowac "stypendium akademickie" w wyskowi 1/5 dla studentow. Zachwialo to kalkulacje wynajmu domu studentek. By prajjse z pomoca studentom w nowych trudnych warunkach utworzono w ramach referatu uniwersyteckiego stolowke akademicka. Obecnie studentka oplaca za mieszkanie 15 liwrow i 40 liwrow za stolowanie miesiecznie.

W roku przyslaly wyjazdy i dyplomy obniza liczbe studentow. Pozostanie okolo 70 starych i przybedzie ok. 15 z posrod obecnych maturzystow. Reszta bedzie uczesne takze na Polskie Studia. Koszt tych 70 przewiduje sie na ok. 30.000 liwrow. ewent. 40.000 na 85 stud. Kalkulacja ta jest raczej przyblizona.

Głoscia spraw pienieznych na cele oswiatowe winien sie zajac Fundusz Oswiaty i skupic wszystkie sumy, zdobyte z roznych zrodel. Przewiduje sie, ze uda sie przygotowac pieniadze na rok przyslaly do pokrycia ok. 2/3 potrzeb szkolnictwa wyzsze.

Pozatym proponuje p. Tyszkiewicz stworzenie specjalnej Komisji dla kwalifikowania kandydatow na studia wyzsze. Szczuplosc funduszu wymaga scislej selekcji.

Studia polskie uda sie zapewne i w roku przyslaly utraymywac z Funduszu Urzedu do Spraw Uchodźstwa Polskiego.

3. W dyskusji prof. Koscialkowski zapytuje o szczegoly redukcji studentow w roku przyslaly. P. Tyszkiewicz podaje:

a/ ukozczenie studiow, b/ ewent. wyjazd do Francji za staraniem Posla R.P. w Bejrucie w porozumieniu z wladzami francuskimi. (zgloszone liste 42 kandydatow), c/ ewakuacja do Anglii, d. likwidacja niepromowanych, ktorzy straca prawo do studiow.

Prof. Romanski: Jak pokryje pozostale 1/3 wydatkow?

P. Tyszkiewicz: a/ ewentualne wyniki memorialow do instytucji polskich w Ameryce;

b/ ewentualna pomoc Rządu Polskiego;

c/ doradne zasilki od wladz angielskich

d/ dochody Funduszu jak:

ofiar, zbiorke publiczne, subside rozne, oplaty administracyjne, jak swiadczenia szkolne itp.

Prof. Romanski zapowiada przedstawienie innych jeszcze projektow, odkladajac to na nastepne posiedzenie, pozem uprzedzila swoja dalsza nieobecnose i opuszcza posiedzenie.

Na zapytanie prof. Samolewicsa p. Tyszkiewicz streszcza projekt statutu Funduszu Oswiatowego. Podstawa prawna jest zatwierdzenie go przez przedstawiciela Rządu R.P.

Na zapytanie p. Schmidta p. Tyszkiewicz precyzuje zasadnicze zrodla sum, przewidzianych na studia wyzsze w roku przyslaly:

a/ przekazana niedawno Bratniej Pomocy rezerwa finansowa, wynoszaca 20.000 liwr.

b/ sumy uzyskane a ewnt. sprzedazy niektorych ruchomosci;

c/ Fundusz Oswiatowy.

p. Tyszkiewicz podkreśla, ze wskazane jest, by Fundusz Oswiatowy przejal dysponowanie wszystkimi sumami ze wszystkich zrodel. Rowniez rozmaite ruchomosci, jak meble i wyposazenia dawnych domow akademickich, mimo, ze obiecywane wielokrotnie Bratniej Pomocy, najlepiej tes Funduszowi przekazac. Niewiadomo takze, czy administrowanie rozmaitymi ruchomosciami nie stanie sie nadmiernym ciezarem dla Bratniej Pomocy w roku przyslaly, gdy obejmie ona znacznie mniejsza kwote, niz obecnie liczba sluchaczy.

Prof. Koscialkowski: Fundusze przekazane przez Bratnia Pomoc do Funduszu Oswiatowego moga byc opatrzone zastrzezeniem, by uzywac je tylko na cele studiow wyzszych. Przeslanie tych sum na utraymanie studentow, w razie jakichs trudnosci, jest nie-realne, gdy skoro studia nie beda oplacane, studenci przestana byc studentami i nie bedzie kogo utraymywac.

W dyskusji zabierają jeszcze głos : prof. Samolewicz, p. Strzemboszowa i p. Tyszkiewicz - wypowiadając się za przekazaniem całej gospodarki finansowej sprawami oświatowymi Fundusowi Oświatowemu. P. Schmidt na omówić tę sprawę na najbliższym zebraniu Bratniej Pomocy.

W sprawie ewent.kandydatów na studia z terenu Palestyny p. Tyszkiewicz wyjaśnia, że potrzeba na to zgody władz administracyjnych i uzyskania pokrywania samych opłat przez ten teren.

4. Zebranie zgodziło się bez zastrzeżeń na zaproponowany skład Komisji kwalifikacyjnej dla studentów i maturzystów w składzie: p. Tyszkiewicz - przewodniczący, pp. Strzemboszowa, Kostrowicka i kazdrazowy Prezes Br. Pom. - członkowie. Maja się odbyć dwa posiedzenia kwalifikacyjne kandydatów na rok przyszły spośród: a/ dotychczasowych studentów, i b/ przyszłych maturzystów.

P. Strzemboszowa obiecuje zwrócić na to uwagę przy wizytacji matur. P. Szaryński radzi zastosować pomocniczo odpowiednia testowa segregacje psychologiczną.

5. Studia Polskiej, zdaniem p. Tyszkiewicza, powinny objąć: a/ Kontynuowanie pracy Studium Polonistycznego wobec doskonałych wyników dotychczasowych; b/ zorganizowanie Studium ekonomicznego - handlowego o programie dwuletnim; c/ wyższego Kursu necersko-drukarskiego; d/ ewent. Kursu mierniczego.

Prof. Samolewicz uzasadnia słuszność powyższego projektu. Podkreśla małą użyteczność w chwili obecnej studiów prawnych. Omawia program studiów handlowych o poziomie odpowiadającym programowi Szkoły Głównej Handlowej. Podaje koszt miesięczny na 1250 liwrow. Kurs taki oczywiście wchłonąłby wykłady prawa. Przewidziano bowiem 6 godzin tyg. dla tych przedmiotów. Po opracowaniu skryptów, które się tworzą, będzie można myśleć o wariacie korespondencyjnym Studium Handl.

P. Szaryński omawia możliwości eksternistycznych studiów Polaków na Uniwersytecie londyńskim, korelacje tego z obecnymi studiami polskimi i konsekwencje tych koncepcji dla programu szkoły średniej. Zagadnienia te, jak i wnioski o ugruntowanie podstaw formalnych polskich studiów wyższych maja być jeszcze omawiane w przyszłości.

Prof. Koscialkowski odczytuje list Dyrektora nauk Szkół Junackich o sugestje co do studiów wyższych na terenie tych szkół. Odpowiednie informacje będą omówiane na zebraniu Rady Studium Polonistycznego, jak również sprawa uruchomienia I roku polonistyki w roku przyszłym.

Zebranie zamknięte o godz. 12,20.

Protokół

Posiedzenie Komisji Studiów Wzrostu Rady, d. 17 1947

w Budwin, w lokalu Polskiego Instytutu.
prof. Romanicki

Obecni: prof. Kosiński, prof. Samski, p. Kozłowski, p. Tyżewski, p. Schmidt i p. Kozłowski

1. Leżanie kazał prof. Kosiński, obywatelskie przedstawienie
2. Wzrost i praca na terenie p. Tyżewskiego.
3. P. Tyżewski charakterystyka sytuacji referuje sprawę studiów wzrostu. Jest duże różnice w bieżącym i ubiegłym roku akademickim. Daje się widzieć duże możliwości finansowe. Poszczególne kategorie studentów różnią się w kwestii studiów, ale w tym celu należy o odpowiednim kwalifikacjach kandydatów. Rozbieżność charakterystyka odwołania do grupy studium przez wyższe i dotkliwie pogorszeniu sytuacji finansowej. Komisja JTC porobiła studentów i odnosi do nauki. Dotychczas zdobyto 2 P. 3000 od del. Ornaty na fr. 2000. i 2000 dzięki interwencji min. Zasadniczo w przedk. R. P. i innym poźniej zdobytych środków pieniężnych. Dzięki tymi udało się utrzymać na studiach grupy 225 osób. Podnieś ich powody Uniwersytety i podsumowanie wydatków

przedstawił następująco:

I Univ. Francuski		II Univ. Ameryk.		III. Akad. dot. dot. P.	
Medycyna	12	Medycyna	5	Architektura	11
Farmacja	7	Farmacja	29	Malarsko	7
Dechotyk	21	Chemia	4		18
Pielęgn.	10	Handel	5	IV Ecole des Lettres	4
Chemia	10	Nauki Polt.	4	V Studium Polonist.	24
Świeżenie	1	Historia	4		
Pracn	6	Ekonomia	2		
Nauki pol.	24	Filozofia	2		
	97	Pielęgn.	7		
		Podleg.	1		
		Muzyka	2		
		Sophomora	17		

82.

Sp. duże różnice w opłatach. Długoż kaitki Uniwersytet jest znacznie droższy od Francuskiego. Opłaty jednak na A i B obywatelskie też krótki i pomocą naukow. Sp. one różnie, zależnie od wydatków:

na Univ. Franc.		na Univ. Ameryk.	
Medycyna	11. 318.-	Medycyna	996.-
Farmacja	" 315.-	Farm	878.-
Chemia	" 139.50		630.50
Nauki Polt.	" 144.-		682.-
Pielęgn.	" 255.-	za 3 lata (zamiast z pomocą mieszkaniem i utrzymaniem)	539.-

"Housing School" jest najłatwiejsze do opłacania. Kosztuje \$50 tygodniowo za 3 lata. U studentów roku zamykano dotychczas kamień \$200 za studentki na wypadek opuszczenia studiów przed ukończeniem. B. ukończeniu studiów

Prof. Romaniuk: Jak pozycje porostate 1/3 wydatków?

- P. Tyrczyc:
- a) ewentualnie spróżyć memoriał do instytucji polskiej w Ameryce;
 - b) ewentualnie pomoc Rady Polonijczy
 - c) dowasnie zasitki od władz Amerykańskich
 - d) ~~opracowanie i fundusze~~ ^{do budowy funduszu jak:}
 - 1) ofiary
 - 2) zbiórki publiczne
 - 3) subwencje różne
 - 4) opłaty administracyjne, jak inżynieria, okładnie itp.

Prof. Romaniuk zapowiada przedstawienie skrótu projektu, odwołując się do nie realizacji projektu, potem wypracowania tego zakresu nieobecności i opuszczenia posiadłości.

Na zapytanie prof. Sanderis p. Tyrczyc przedstawia projekt statutu Funduszu Oświatowego. Podstawą projektu jest zatwierdzenie go przez Prezydenta Rady R.P. ~~o dyspozycji funduszu, który w administracji jest państwem.~~

Na zapytanie p. Schmidt'a p. Tyrczyc prezynuje zasadnicze źródła suntu, przewidując na studia razem z rokiem przygotowania:

- a) przekazanie ^{uważano} ~~przez~~ Bractwa Polnocy Szwecji finansowa, w wysokości 20.000 koron
- b) ~~ewent. dzierżawa 2 roku bitego, ok. 5.000 koron~~
- c) ~~korzyści z Funduszu Instytutu Polnocy, przekazane na cele naukowe~~
- d) ~~inne wydatki z ewent. sprzedaży nieruchomości~~

c) Fundusze Oświatowe

P. Tyrczyc podnosi, że wskazuje się, by Funduszu Oświatowy mógł dysponować wystarczającą sumą na 2. rok życia źródła. Po prostu rozmaite nieruchomości, jak meble i wyposażenie domów Akademickich, mimo że służą do widoków Bractwa Polnocy, należą do Funduszu przekazać. Miśdono także, by administracja rozmaitymi nieruchomościami i stawać się nadmiernym ciężarem dla Bractwa

UWAGI O POLSKICH SZKOLACH WYSZSZYCH NA OBCYZYNIU.

1. Wobec duzej liczby polskiej mlodszezy pozostajacej na obczyznie - a znaczna jej grupe stanowią maturystei lub studenci, ktorzy albo pragna studiowac dzialy, sciasie zespolone z kultura polska (polonistyka, historia i geografia Polski itp.) albo nie znajduja miejsca na uczelniach cudzoziemskich z roznych przyezyn- powstala potrzeba polskich skol wyzszych.-
2. Celem wiece polskich uczelni akademickich zagranica jest:
 - a/ zapewnienie studiow i pracy naukowej w roznych dzialach nauki, zwiazanych z kultura polska;
 - b/ umozliwienie studiow tej mlodszezy, ktora nie dostanie sie na uczelnie cudzoziemskie.
3. W chwili obecnej istnialy, istnieja lub sa projektowane rozne "studia" o typie uczelni wyzszych; jednym z nich jest " Studium Polonistyczne".
4. Wydaje sie, ze najwlasciwszym rozwiązaniem, jednoczesnym te wszystkie pozyc- nania, jest stworzenie dekretem Prezydenta R.P. " Polskiego Uniwersytetu "in exilio" o ustroju kolegialnych.
5. Wszystkie dotychczas istniejace lub majace powstac studia lub uczelnie o typie akademickim winny byc afiliowane jako Kolegia tego Uniwersytetu (University Colleges). Wzorem tego rodzaju decentralnej organizacji uniwersytetu moze byc np. University of London, University of Wales albo University of South Africa.
6. Przy najmocniejszym osrodku (Kolegium uniwersyteckim) np. na terenie Anglii winna istniec centrala z rektorem na czele. Kierownicy - dziekani poszczegol- nych kolegiow wchodziliby takze w sklad Senatu, kontaktujac sie z nim korespon- dencyjnie.
7. Wszystkie kolegia, istniejace przy uczelniach cudzoziemskich (np. Polish Poly- technical College London) wchodzilyby takze prawnie w sklad tego uniwersytetu, czerpiac z tej afiliacji walor prawny swej pracy, dyplomow polskich itp.
8. Korzysci z powyzzszego rozwiązania bylyby nastepujace:
 - a/ zespolenie prawne i programowe wszystkich poczynan pedagogiczno-naukowych na poziomie akademickim poza Krajem,
 - b/ nadanie tym pracom wlasciwego autorytetu formalnego, co ma duze znaczenie dla pracy studentow i wykładowcow,
 - c/ respektowanie przez uczelnie cudzoziemskie dyplomow, zaswiadczen promocyjnych i stopni naukowych, jako autoryzowanych przez okreslona instytucje naukowa o zdefiniowanym tytule i uprawnieniach - obok innych korzysci ma to duze znaczenie przy kontaktach naukowcow z uniwersytetami cudzoziemskimi oraz przy przeno- szeniu sie studentow do obcych uniwersytetow, jak rowniez z chwila mozliwosci powrotu do Kraju.
 - d/ oficjalna aprobata instytucji naukowej dla prac badawczych i innych publika- cji naukowych, umieszczanych np. w " Kwartalniku Uniwersytetu" lub w innych pismach naukowych wlasnych i obcych, ktore zwykle zadaja podania terenu, na którym powstaje dana praca.
 - e/ umozliwienie polskim naukowcom, pracujacym poza Krajem w zwiazku z "P.U. in ex.", normalnego rozwoju przez zdobywanie wyzszych stopni naukowych, habili- tacji i t.d.; ludzie ci, z ktorych wielu rozporzadsa nowym i wzrastajacym do- robkiem naukowym niewatpliwie mieliby do tego sposobnosc w razie powrotu do Kraju.
 - f/ W razie pomyslnego rozwoju tej instytucji i odpowiednich sredkow, moznaby nawet - takze wzorem Uniw.londyńskiego,- zorganizowac studia eksternistyczne w niektórych dzialach, aby umozliwic ksztalcenie sie tym, ktorzych cieszka situa- cja emigracyjna zmusila do pracy w cieskich warunkach poza siedziba kolegiow; w tym moglyby sie tez mieścić wyzsze kursy nauczycielskie i t.p.
9. Wszystkie ewntualne kontakty poszczegolnych kolegiow uniwersyteckich z miej-

scowymi placówkami naukowymi (uniwersytetami i t.p.) mogą się układać dowolnie w płaszczyźnie miejscowych możliwości niezależnie od związku z "Pol.Uniw.in ex."

10. Rozwiązanie powyższe w niczym nie narusza dotychczasowych osiągnięć w zakresie emigracyjnego szkolnictwa wyższego -stwarza natomiast dla nich mocniejszy, jednolity zrąb prawno-organizacyjny i w wielu wypadkach ułatwia prace albo stwarza większe i przejrzystsze możliwości na przyszłość.
11. W razie stworzenia " Polskiego Uniwersytetu in exilio" - Studium Polonistyczne przy Instytucie Polakim w Bejrucie powinno być uznane za samodzielne kolegium uniwersyteckie z wydziałem polonistycznym i - ewent. w przyszłym roku akademickim - historycznym (i psychologicznym*).

(* W razie pozostania wojska jeszcze na szereg miesięcy i możliwości sprrowadzenia na czas jakiś dr.Kapiszewskiego i dr.Zdziarskiej).

Mszygi o polskim studjach i szkołach wyższych na obczyźnie.

1. Wobec dużej liczby polskich młodzieńców porostających na obczyźnie - a zwłaszcza tej grupy, starszej maturzystów lub studentów, którzy albo pragną studiować dłużej, także w zakresie i Kultury polskiej (polsistyce, historia i geografia polski itp.) albo nie znajdują miejsca na uczelniach rodzimych i różnorodnych przyczyn - powstała potrzeba polskich szkół wyższych.
2. Celem więc polskich uczelni akademickich za granicą jest:
 - a) zapewnienie studjów i pracy naukowej w różnorodnych dziedzinach nauki, w szczególności i Kultury polskiej;
 - b) umożliwienie studjów tej młodzieży, która nie dostaje się na uczelnie rodzimych.
3. W chwili obecnej istnieją, istnieją lub są projektowane różne "studja" o typie uczelni wyższych; - jednym z nich jest "Studium Polsistyki w Belgii".
4. Wydaje się, że najefektywniejszym rozwiązaniem, jedynym, które występuje porównania, jest stworzenie dekretami Prezydenta R.P. "Polskiego Uniwersytetu in exilio" o ustroju kolegialnym.
5. Wystrzeżenie dotychczas istniejące studia lub miejsca powstać studia lub uczelnie o typie akademickim innymi być afiliowane jako Kolegia tego Uniwersytetu (University Colleges). Wzorem tego rodzaju decentralnej organizacji Uniwersytetu może być np. University of London, University of Wales albo University of South Africa.

umieszczonych np. w „Kwartalniku Młodych
 Sytuacji” lub w innych podobnych naukowych
 czasopiśmie; osoby, które zapytane zechcą
 podania ~~na~~ terenie, na którym powstała dana praca.

~~g)~~
 e) Umieścić w podobnych naukowych, prawniczych
 pracach krajowych i zagranicznych z „P. U. in ex”, normal-
 nego rozkoju przez zdołowanie wyższych stopni
 naukowych, habilitacji ^{it.d.} ~~tych objawiania~~ ~~kadetów~~,
 ludzi ci, z których wielu rozpoczyna naukę
 i wzrastającym doświadczeniem naukowym nie-
 zmiernie wielki do tego sposobności w razie
 powrotu do kraju

f) - w razie pomysłowego rozkoju ^{tych} instytucji
 i odpowiednich środków, możliwych nawet - także
 w ramach Unii Londyńskiej, - zorganizować
 studia eksternistyczne w niektórych dziedzinach,
 aby umożliwić ~~dotychczas~~ tym, których
 ciężka sytuacja emigracyjna przeszkadza do
 pracy ~~na~~ w cyfrowych warunkach poza
 siedzibą Kolegii; w tym względzie być też
 możliwie wyzwać kursy naukowe i t.p.

g. Wykonać ewent. kontakty pozostających Kolegii
 uniwersyteckich z miejscowymi placówkami nau-
 kowymi (uniwersytetami it.p.) mogą być układać
 doświadczenia i plany i inne możliwości
 nie zależnie od zapytania z „Polskim Uniw. in ex”

6. Przy najmniejszych szkodach (kollegium uniwersyteckie) np. na terenie Anglii: sinna istnieć centrala z rektorem na czele. Kierownictwo - drukarni polskiego Księgarni i wydawnictw także u władz Senatu, kontaktując się z nim Korespondencyjnie.
7. Wszystkie Kolegia, istniejące przy uczelniach urodzajnych (np. Polish ~~university~~ technical college London) urodzajnych także pracowni u władz tego uniwersytetu, niepięć z tej afiliacji i labor pracowni tej pracy, dyplomów i podręczników itp.
8. Kwestie z porządku rozważania byłyby następujące:
- a) Zgodzenie prac i programów wszystkich porównani pedagogicznych - naukowych na poziomie akademickim poza krajem,
 - b) nadanie tym pracom właściwego autorytetu formalnego, co ma duże znaczenie dla pracy studentów i wykładowców,
 - c) respektowanie przez uczelnie urodzajnych dyplomów, zaskładanie promocyjnych i stopni naukowych, jako autorytetu przez określone instytucje naukowe o zdefiniowanych tytułach i uprawnieniach, - obok innych kwestii ma to duże znaczenie przy kontaktach naukowców z uniwersytetami urodzajnymi oraz np. przy przewożeniu ^(studentów) do obcych uniwersytetów, jako również z dalszą możliwością powrotu do kraju.
 - d) oficjalne aprobaty instytucji naukowych dla prac badawczych i innych publikacji naukowych

P R O T O K U L

II Posiedzenia ~~Stwierdzenia~~ Komisji Studiów Wyższych Polskiej Rady Oświatowej
w Libanie z dnia 13 maja 1947 r.

Obecni: pp. Koscialkowski, Romanski, Samolewicz, Schmidt, Strzemboszowa, Tyszkiewicz,
Nieobecnym p. Szyrynski.

Na sekretarke zebrania zaproszono p. M. Hołaszewska.

Zebranie rozpoczęto o godz. 9 min. 30. Prof. Romanski oświadcza, że z
powodu innych zajęć zmuszony jest opuścić zebranie o godz. 10, min. 45.

Protokół posiedzenia poprzedniego z dnia 1 maja, uprzednio rozesłany
uczestnikom zebrania, uznano za przyjęty.

I. Wniosek p. Romanskiego w sprawie zapomóg na studia wyższe. Prof. Ro-
manski rozprowadzając ograniczonym czasem, omawia obszerniej wniosek, zgłoszony na
zebraniu poprzednim: aby obmyśleć stworzenie instytucji, któraby - ze względu na
trudności opłacania wpisowego i pokrycia kosztów studiów, - choć w pewnej mierze
przychodnie mogła studiującym w tym kierunku z pomocą, udzielając im odpowiednich
stypendiów, - z jednoczesnym zobowiązaniem korzystających z tego rodzaju pomocy do
odpracowania pewnej ilości lat w instytucjach państwowych czy społecznych za pobie-
rane podczas studiów zapomogi.

Po dyskusji, w której zabierali głos pp. Tyszkiewicz, Samolewicz i sam
wnioskodawca, uchwalono wniosek przyjąć do wiadomości, zbadać w najbliższym czasie
możliwość jego zrealizowania zwracając się do władz centralnych polskich w Londynie
i łącząc akcje w tym kierunku z działalnością tworzącego się Polskiego Funduszu Os-
wiatowego.

II. Sprawa Studium Ekonomiczno-handlowego. Prof. Samolewicz referuje
sprawę uruchomienia z nadchodzącym rokiem akademickim Studium ekonomiczno-handlowego.
Studium korzystałoby z pracy 7 wykładowców, w tym 2 wykładowców nauk prawnych i
obejmowałoby 22 godziny obowiązkowe w tygodniu. Musiałoby posiadać kierownika odpo-
wiedzialnego za całokształt Studium i sekretarza. Preliminarz budżetowy, obliczony
pro wizorycznie wyniesłby musiał około 1000 liwr. lib. miesięcznie. Proponuje, uchy-
niona na posiedzeniu poprzednim przez p. Szyrynskiego, - zdaniem p. Samolewicza - co
do zorganizowania kontaktu korespondencyjnego studiujących z tym lub owym centrum
w Wielkiej Brytanii posunięte o tyle naprzód, że wysłano już odpowiadające pismo do Londynu i
oczekuje się obecnie nadesłania odpowiedzi i programu.

W związku ze sprawozdaniem p. Samolewicza p. Tyszkiewicz zaznacza, że utwe-
rzenie Studium ekonomiczno-handlowego w najbliższym roku akademickim uznaje należy-
te za konieczne i w ramach warunków finansowych i ogólnych, które w danej chwili można
przewidzieć, za możliwe. Proponuje więc powzięcie uchwały odnoszącej się do tej sprawy,
która zostaje przyjęta jednomyślnie, przyczem za termin zakoń-
czenia prac przygotowawczych i początku działalności Studium - na wniosek p. Samo-
lewicza - postanowiono przyjąć datę 15 września 1947 r.

W dyskusji, która się w dalszym ciągu w związku ze sprawą Studium ekono-
miczno-handlowego wywiązała p. Tyszkiewicz wskazuje na konieczność nadania Studium
charakteru przede wszystkim praktycznego już od pierwszego roku Studium i uważa
za nader pożądane, by studenci zdobyć mogli z czasem odpowiednie dyplomy, przy pom-
ocy i pośrednictwie Br. Council w Bejrucie, - przyczem raz jeszcze wyraża przeswade-
czenie, że z początkiem nowego roku akademickiego znajdzie się odpowiednia liczba
młodszych studiujących, potrzebujących studiów i nauk ekonomiczno-handlowych, - sa-
rowno zśród nowych maturzystów, jak i dawnych studentów. Sądzi też, że się
znajdą odpowiednie środki na zorganizowanie i prowadzenie Studium. Co do grona wy-
kładowców, to te kwestje uważa za nader doniosłe i prosi by p. Samolewicz w dals-
szym ciągu rozszerzał się w realnych możliwościach skompletowania odpowiedniego
grona wykładowców i przedstawił zawiązać dalsze wnioski w tej sprawie.

Prof. Romanski rowniez podnosi koniecznosc nadania Studium charakteru przede wszystkim handlowego i wskazuje na istnienie Instytutu korespondencyjnego brytyjskiego (technicznego, handlowego) na gruncie Bejrutu, z którym mozeby nalezalo sie porozumiec.

III. Sprawa Studium Polonistycznego. Przystapiono nastepnie do mowienia spraw Studium Polonistycznego na podstawie protokolu sprawozdawczego z konferencji wykładowcow tegoz Studium z dnia 10 maja t.b., który przedklada zebrany p.Koscialkowski.

Uchwalono: a/ przedstawic P.R.O. wniosek co do dalszego prowadzenia Studium Polonistycznego w zakresie drugiego roku Studium, który ma byc dalszym rokiem studiow obecnego zespolu, zgodnie z programem, ustalonym na jesieni roku ubieglego;

b/ zorganizowac rok pierwszy Studium Pol., o ile liczba kandydatow na ten kurs nie bedzie mniejsza niz 10.

c/ przyjeto do wiadomosci inne sujestje konferencji w sprawie Studium Pol., wyrazone w wspomnianym protokole konferencji wykładowcow z dnia 10 maja który dolaczono do niniejszego protokolu.

W toku dyskusji podniesiono kwestie nastepujace: p.Tyszkiewicz zwraca uwage ze podobnie jak na Studium ekonomiczno-handlowym - bardzo doniosla jest kwestia ustalenia zespolu wykładowcow na Studium Pol., a to ze wzgledu na ewentualnosc wyjazdow Polakow z Libanu, w miesiacach najblizszych zajac mogace. Rozmowy z wykładowcami dotychczasowymi wzglednie zwiazane z tym wnioskiem przedstawic na Polskiej Radzie Owiatowej prof.Koscialkowski, uwzgledniajac rowniez i wylonic sie mogaca sprawa rozszerzenia Studium Pol. w kierunku historycznym, ktorej skonkretyzowanie zreszta odlozone do dalszej przyszosci. Zwraca przytym uwage p.Tyszkiewicz, jak i inni obecni na to, zeby mozliwie najwiekszy nacisk na Studium polozyc na nauke jezyka angielskiego i moznosc jej praktycznego zastosowania, tak, aby przynajmniej czesc sluchaczy Studium mogla poddac sie egzaminom celem uzyskania odpowiednich dyplomow uniwersytetu Cambridge, upowazniajacych do nauczania jezyka angielskiego. Nalezaloby juz przed wakacjami zdobyce i podac do wiadomosci sluchaczy przepisy i klauzule, niezbedne do egzaminow w grudniu r.b.

IV. Sprawa lektoratu jezyka polskiego. P.Strzemboszowa przypomina propozycje p.Sayrynskiego, dotyczaca utworzenia lektoratu jezyka polskiego i zapytuje czyby nie warto bylo wybedac gruntu w tej sprawie na uniwersytetach. Uchwalono prosic p.Tyszkiewicza, by przeprowadzil rozmowy odnosne z wladzami uniwersytetow bejruckich, przyczym p.Tyszkiewicz wyrazal na to agode, sadzi jednak, ze raczej bedzie mozna zw jedynie zorganizowac jakis kurs w ramach Instytutu Polskiego, poza scislejszym kontaktem z uniwersytetami. Pan Romanski wyrazal swoj sceptycyzm co do tego czy lektorat jezyka polskiego znalazlby w obecnych warunkach obecnych sluchaczy w Bejrucie, ze wzgledu na to, ze jezyk polski zdaje sie przedstawiac sadnych realnych (technicznych handlowych) korzysci.

V. Sprawa kursu mierniczego. P.Tyszkiewicz proponuje, by mogaca stac sie aktualna sprawa kursu mierniczego, jak czynnego juz kursu drukarskiego, traktowac, jako sprawy kursow dokształcajacych i omowienie ich odlozyc do jesieni, kiedy sprawa nabrac moze charakteru konkretnego. Zwraca natomiast uwage na zaniedbanie przez mlodzię polska nauki jezyka arabskiego, przynajmniej jej poczatkow, ktora moze miec nietylko teoretyczne, ale i praktyczne znaczenie, przy obecnym rozbudzeniu uczucia nacjonalistycznych arabskich, - zwlaszcza przy studiach ekonomiczno-handlowych czy innych o charakterze praktycznym. Z tego powodu podnosi z sadowoleniem ze przy kursie ekonomiczno-handlowym przewidziana jest dwugodzinnna w tygodniu nauka tego przedmiotu, z ktorej mogliby korzystac i inni sluchacze.

VI. Sprawozdanie Komisji selekcyjnej. Sprawozdanie z tej komisji przedstawia p. Tyszkiewicz. Ze sprawozdania tego sie okazuje, ze dyplomy uzyskaja zapewne konczacy

na Uniwersytecie francuskim
" amerykańskim
" innych uczelniach

Razem

60.

liczyć się również należy z powrotem pewnej liczby młodzieży studiującej do wojska oraz wyjazdem gdzieś indziej. Po odpadnięciu młodzieży tych kategorii z ogólnej liczby tegorocznej pozostałoby w roku akademickim przyszłym na uczelniach wyższych w Bejrucie przypuszczalnie studenci i studentki w liczbie, nie licząc młodzieży polskiej studiującej na studiach własnych. Ogólna, podana tu liczba ulega może wahaniom w zakresie 5 - 7 osób.

Sprawę sfinansowania opłaty czesnego tych osób, ze względu na nie udzielanie na cel ten funduszy przez UNRA, względnie przez inną władzę zastępczą, opiekującą się uchodźstwem polskim w Libanie, obciąża niewątpliwie bardzo Polaki Fundusz Oświatowy przy P.R.O., z czym się liczyć należy poważnie, jako jedną z najbardziej palących spraw tego Funduszu. Bochołdza tu niektóre zagadnienia specjalne, np. dalsze finansowanie studiów certyfikatystów palestyńskich. Rozpatrzenie wylaniającej się w związku z tym już obecnie sprawy studentów: Hellera młodszego i Mandelbauma odłożono do czasu wplynięcia podanych od tychże studentów.

VII. Sprawa Uniwersytetu Polskiego "in exilio". Odczytany został przedłożony w tej sprawie projekt dr Szyryńskiego. Uznając trafność uwag i doniosłość sprawy uchwalono jednogłośnie, po przepisaniu projektu przesłać go do Ministerstwa W.R. i O.P. i Spraw Zagranicznych w Londynie, prosząc o pośrednictwo p. Ministra Zawadowskiego.

Ze względu na okres naturalny oraz konieczność zdobycia konkretnych danych w różnych sprawach, dotyczących spraw oświatowych i szkolnych, uznano, że najodpowiedniejszym terminem zwołania ogólnego zebrania Polskiej Rady Oświatowej byłby czas około połowy czerwca r.b. (15).

Poza porządkiem dziennym p. Schmidt, jako przedstawiciel Bratniej Pomocy komunikuje, iż po rezygnacji p. min. Zawadowskiego z kuratorstwa Br. Pom. Zarząd tejże - obok prof. Romńskiego, jako przedstawiciela Uniw. Amer. i prof. Esher'a z Uniw. Franc. zamierza zaprosić, na miejsce p. min. Zawadowskiego profesora Kosciałkowskiego.

Posiedzenie zamknięte o godz. 12 min. 10.

KONIEC